

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda Eveline Čolović Tomić, predsjednice vijeća, Senke Orlić-Zaninović i Marine Kosović Marković, članica vijeća, te više sudske savjetnice Ane Matacin, zapisničarke, u upravnom sporu tužitelja H. Š. iz Z., protiv tuženika Povjerenika za informiranje Republike Hrvatske, Z., radi prava na pristup informacijama, na sjednici vijeća održanoj 12. rujna 2019.

p r e s u d i o j e

Poništava se rješenje Povjerenika za informiranje Republike Hrvatske, klasa: UP/II-008-07/19-01/246, urbroj: 401-01/05-19-2 od 21. ožujka 2019. i predmet vraća tuženiku na ponovni postupak.

Obrazloženje

Osporenim rješenjem tuženika odbija se žalba tužitelja izjavljena protiv rješenja Hrvatske banke za obnovu i razvitak (dalje u tekstu: HBOR), broj: 10/2019 od 1. ožujka 2019. Potonjim rješenjem odbija se tužiteljev zahtjev za pristup informaciji od 12. veljače 2019., kojim su zatraženi podaci tko su bili krajnji korisnici kredita, primatelji leasinga, zajmoprimci i slično u razdoblju od 1. do 31. srpnja 2018. godine, koji su dostavljeni uz dopis HBOR-a (klasa: OIU-IO/17-03, urbroj: DO-18/550) od 8. veljače 2019. godine.

Tužitelj tužbom osporava zakonitost pobijanog rješenja, pri čemu citira odredbe članka 10. stavka 1. točke 5., članka 16. stavka 3. i članka 23. stavka 5. točke 5. Zakona o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“, broj: 25/13. i 85/15.-dalje u tekstu: ZPPI), a kojima je regulirana obveza tijela javne vlasti objavljivati na mrežnim stranicama registre i baze podataka, odnosno propisano da su informacije o raspolaganju javnim sredstvima dostupne javnosti i bez provođenja postupka testa razmjernosti i javnog interesa te kojima je regulirano u kojim slučajevima tijelo javne vlasti može odbiti zahtjev zbog zlouporabe prava na pristup informacijama. Smatra kako se zahtjev za dopunom informacija u vidu dostave podatka o tzv. krajnjem – konačnom korisniku kredita, odnosno primatelju leasinga, zajmoprimca i slično, koje je tijelo javne vlasti (HBOR) kreditiralo/isplatilo u razdoblju od 1. do 31. srpnja 2018., odnosi na informacije koje se tiču raspolaganja javnim sredstvima u smislu članka 16. stavka 3. ZPPI-a, zbog čega je odbijanjem njegovog zahtjeva povrijeđeno materijalno pravo. Iznos i podatak o tzv. krajnjem – konačnom korisniku kredita, odnosno primatelju leasinga, zajmoprimca i slično sadrži i posebne potpore u smislu dugoročnosti tako plasiranih kredita te povoljnije kamate nego što su korisnicima dostupni pod uobičajenim uvjetima pa podatak o iznosu i krajnjem korisniku predstavlja podatak koji bi trebao biti načelno dostupan na mrežnim stranicama tijela javne vlasti. Tužitelj upire i na presude

Vrhovnog suda Republike Hrvatske, poslovni broj: U-zpz 6/2016-7 od 17. listopada 2018. te Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, poslovni broj: UsII-460/18 od 30. siječnja 2019., u kojima je odluka utemeljena na odredbi članka 16. stavka 3. ZPPI-a, uz obrazloženje da kod pristupa podacima o raspolaganju javnim sredstvima ne postoji mogućnost zlouporabe prava na pristup informacijama. Slijedom izloženog, tuženik nije u potpunosti i pravilno utvrdio činjenično stanje, jer iz sadržaja zahtjeva ne proizlazi malicioznost postupanja tužitelja protiv tijela javne vlasti prilikom podnošenja zahtjeva niti proizlazi da bi njegova namjera bila šikaniranje tijela javne vlasti niti je zahtjev zlonamjerno intoniran, a niti sadrži insinuacije u pogledu rada i djelovanja tijela javne vlasti, radi čega smatra da je u konkretnom slučaju pogrešno primijenjen članak 23. stavak 5. točka 5. ZPPI-a. Na kraju upire i na bitnu povredu načela upravnog postupka iz članka 30. te članka 50. do 52. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj: 47/09.), jer niti tijelo javne vlasti niti tuženik nije omogućilo tužitelju očitovanje prije donošenja pobijanih rješenja. Predlaže ovom Sudu poništiti osporeno rješenje i predmet vratiti tuženiku na ponovni postupak, podredno dopustiti tužitelju pristup zatraženim informacijama.

Tuženik, u odgovoru na tužbu, u bitnom ostaje kod razloga danih u obrazloženju osporenog rješenja, smatrajući tužbene navode neosnovanim. Oспорava tužbeni navod o bitnoj povredi načela upravnog postupka, zaključujući da ZPPI regulira poseban upravni postupak ostvarivanja prava na pristup informacijama, koji je jednostranački postupak te kojim se omogućava neposredno rješavanje upravne stvari, što posljedično znači da se odluka može donijeti bez omogućavanja stranci da bude saslušana, bez zakazivanja i održavanja usmene rasprave i bez izvođenja dokaza putem posebnih dokaznih sredstava. Dodaje kako je nesporno da HBOR prilikom kreditiranja svojih klijenata raspolaže javnim sredstvima u smislu članka 16. stavka 3. ZPPI-a, a koji stav je potvrđen u nizu presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, međutim, u svim tim predmetima zauzeto je stajalište da su korisnici kredita, pored ostalih pravnih osoba, i kreditne institucije (npr. banke) kojima se dostavljaju javna sredstva, a koje dalje odlučuju o kreditiranju krajnjih korisnika, koji su njihovi klijenti. U odnosu na podatak o krajnjem korisniku i broju ugovora o kreditu, po mišljenju tuženika, prevladava potreba zaštite prava na ograničenje u odnosu na javni interes te navedene informacije nisu informacije od javnog značaja pa u odnosu na taj podatak prevladava potreba zaštite bankovne, odnosno poslovne tajne. Kreditna institucija, naime, preuzima sredstva od HBOR-a i odgovorna je za njihovo daljnje distribuiranje krajnjim korisnicima, svojim klijentima, s tim da krajnjim korisnicima u određenim slučajevima mogu biti isplaćena i sredstva kreditne institucije, koja se, dakle, ne odnose na javna sredstva. U tom slučaju je kreditna institucija korisnik kredita HBOR-a te je, prema stajalištu tuženika, tužitelj takvu informaciju ovlašten dobiti sukladno odredbama ZPPI-a. Stoga tuženik posebno naglašava da je potrebno napraviti razliku između korisnika kredita HBOR-a i krajnjih korisnika kredita, koji predstavljaju klijente banke i koji ulaze u sferu Zakona o kreditnim institucijama i Zakona o financijskom osiguranju. Navodeći i druge razloge zbog kojih smatra da je osporeno rješenje na zakonu utemeljeno, tuženik predlaže ovom Sudu tužbu tužitelja odbiti.

Odgovor na tužbu tuženika dostavljen je tužitelju, sukladno odredbi članka 6. Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“, broj: 20/10., 143/12., 152/14. i 29/17.).

Tužbeni zahtjev je osnovan.

Iz podataka sveza spisa razvidno je da se zahtjevom za pravo na pristup informacijama traži informacija o raspolaganju javnim sredstvima koja, sukladno odredbi članka 16. stavka 3. ZPPI-a, mora javnosti biti beziznimno dostupna, osim ako predstavlja klasificirani podatak, što ovdje nije slučaj. Stoga su javnopravna tijela neosnovano odbila zahtjev tužitelja uz

obrazloženje da zloropotrebljava pravo na pristup informacijama (članak 23. stavak 5. točka 5. ZPPI-a), a o čemu je ovaj Sud već izrazio svoje stajalište (primjerice u presudi poslovni broj: UsII-364/17-14 od 25. listopada 2018.).

Naime, u dosljednoj upravnosudskoj praksi zauzeto je stajalište da HBOR raspolaže javnim sredstvima, kao i da se u slučaju raspolaganja javnim sredstvima ne može razmatrati pitanje zloropotrebe prava na pristup informacijama. Ovo iz razloga jer je odredbom članka 16. stavka 3. ZPPI-a jasno propisano da su informacije o raspolaganju javnim sredstvima dostupne javnosti i bez provođenja testa razmjernosti i javnog interesa, osim ako informacija predstavlja klasificirani podatak, o čemu se u konkretnom slučaju ne radi.

S obzirom na navedeno, kao i činjenicu da su prigovori iz tužbe, koja je predmet ovog upravnog spora, istovrsni onima koje je (po tužbi istog tužitelja) ovaj Sud ispitaio i ocijenio osnovanim u ovisnim presudama, poslovni broj: UsII-170/19-5 od 20. ožujka 2019. i poslovni broj: UsII-167/19-8 od 16. svibnja 2019., to se tužitelj i tuženik upućuju na razloge i pravna shvaćanja navedena u tim presudama, a kojih se tuženik dužan pridržavati u ponovnom postupku odlučujući o žalbi tužitelja.

Trebalo je stoga, temeljem odredbe članka 58. stavka 1. Zakona o upravnim sporovima, odlučiti kao u izreci presude.

U Zagrebu 12. rujna 2019.

Predsjednica vijeća
Evelina Čolović Tomić, v.r.